

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 21. decembra 2000 ❁ Leto X, št.25-26

Rodjeni že pred Sveto nočjo

Snež je samo tak copoto pred tistim božičom. Neba se je parala, zgrabili so go materinski krči. Ranjeni drauti na električni sojaj so bili nulpoviti z bato, kusto na tri prste. Nutzamolana Elektr(ik) je komaj dobila sapo, kak bi te v tej njejnoj nevoli leko sveklino daval. (Elektriko) noseče žnaure so to velke banjate in poveznjene črvé mele, nji so že to pargimale bolečine. Tu pa tam so snežne dejlce - kak kakši parauvni bejli globonclinge - kapali iz materinoga gnejzda na kusto, meko postelo na zemli...

V bauti je samo petruli posevjt goro. Na stenaj in plafonaj so plesali čudni stvaruri. Okajeni glažonjasti cilindri je čemernomi bautoš s črnim tenjom nutoblejko njevri zatučeni krumplovinaus. Nevolo je delo, ka ma je prej že davnik dojparteko delovni čas. Ge sam stau na konci dugoga reda, biu sam štirinajsti. Strašno sam se bojo, ka kriuj pa cukrer prva sfalita, kak ge na red pridem, ali pa ka baukaš-bautiš dojjudne siromačko petrolejko in nam dá v rit nogačo, nej pa pogačo. Pri vsakši štacijj me je bodnilo v srce, klúknilo v mozgú. Baudi vala, pá sam bliže. „Tau je nejpravica“, sam si mislo, „ka je skor dvakrat telko štacij, kak kelko lejť ge mam.“ Bodnilo me je v srce, klúknilo v mozgú. Oča nebeski, pá sam bliže... Pri dvanajsti štacijj sam ge to skor mrau, kak tisti, šteroga rojstvo smo že tak fejst čakali. Pri štirinajstom postajališči sta krú pa cukrer bila v

moj ginglavi cejkar, v njina grob položena... Biu sam srečen, kak že dugo nej. Biu sam srečen, kak če bi nej samo pravi božič biu, liki mali božič to.

Vanej je snež samo tak copoto. Neba se je parala, zgrabili so go materinske tuge. Zimska neba je od bolečin telko djaukala, ka so mi njene zmrznjene cotaste skuzé do kaulan segale. Kmica je bila kak biks. Od iz je samo tu pa tam kakša sveklina trpetala. V siromačkej karlu-paj so stari badjüssti špa-jetke manjasto packali, rauri pa žmetno zdihavali, saupli. Svojo gausto bejlo žalost, štera je bliži saule po kulni vonjala, so prauti čemeriklistim oblakom fudili. Z ene velke drevje je za pet žaklov snega dojjzgrmelo, drnjarijo je, kak če bi se zemla odprla ali pa neba pa

zemla vküj letejla. V straji sam glavau prauti grmasti grmanci lüčo, scejkarom pa počo po snagej, kak če bi sto kakšoga korata bujti. Začka se je razpočila, kak krapanca od čamaraj, gda go zgrahijo, ka je čaralica!

„Jezoš Marija! Zdaj ma doma bujejo! Sveti Baug, s koj de zdaj mama figice pekla na Sveti den?! Jaj, jaj!... Mati mi je dala slejdnjo desetko, štera se je tak dugo skrivala pri rami! Jaajj, jaajj!...“

V sveti nevoli sam začno iz snega z rokami vküper grabiti cukrer. Tak palajfi, kak sam si v svoji kratki pameti mislo, ka gde more biti bejli cukrer, v bejllom snejgi, v črni nauči. Cukarin snej sam pakivo v cejkar z drauvnimi lüknjami. V kmici sam pec-ko po snagej in gde sam čüto kaj raskavoga, sam s strašeno silo zagrabo, kak v velki

vročini in pečini žeden človek vodau pri čurki. Pec, pec... Pec, pec... Kak kakša mokra mliuča ali ronja za posaudu prati, prva kak jo voožmiceš. „Sveta Marija! Tau more biti razčejsana začka?!“ Pec, pec... „Tau je cejkar.“ Brž ga vardejen. Nikši poč ge v njem, šteri se pikeniva, kak gda smo vodau kvapili na cukrer in si tisto na vlase mazali, ka so vrтели nej tak stali nad čelov, kak če bi nas koza dojjpolizala... Sisifus je don vüdo, ka tisto, ka dela, niškoga aska nema. Skor sam se tak počüto, kak pri dvanajsti štacijj tisti, šteroga rojstvo smo ranč tiste dni čakali. Najraj bi mrau, depa smrt je nej pa nej prišla.

Doj sam seu v mrzlo in mokro bejlo nebesko perdje in sam djauko. Cejkar s snegom sam stiskavo k sebi.

Bridke skuze so mi kvapile v njega. Gor na sladki cukrer, gor na bejli snejg. Ena skuzza, ena snežinka. Moja skuzza, snežinkina smrt. Druga skuzza, druga smrt. Depa prava smrt je nej pa nej stejla priti...

Prišla pa je ena velka črna tenja-imenja. Gašpar Margit neni. Mejla je velko toplo bejlo rokau. Ranč nej samo eno, liki dvej. Z eno ma je pobaužala po glavi, z drugo pa primlila za rokau in me vó s snega potegnila. Pelala me je nazaj prauti bauti. Cejkar, iz šteroga je nika kvapilo, sam ešče itak k sebi stiskavo. Skem bole sam ga obimo, tem bole je kvapilo. Skuzze pa so mi tekle kak povaudenj po velkom vihernom deži, zaman me je „Gospa“ trauštala. Nika sam nej vüdo, nika nej čüu.

Gnauk pa sam samo na pamet vzou, ka je v mojom ginglavom cejkarj pá takša lejpa cejla, süja začka bila s cukrom, kak na začetki. Papper nikaney moker, nikaney razčejsani. Začka je bila zvogibana z dvej takšimi lejpmi trdimi vüjami, kak gda malomi bikeci ore začnejo vórsti. „Gospa“ mi je ešče tau to na düšo privezala, naj nikoma nika ne gučim, kaj se je z menov zgodilo... Meni se je gnauk samo tak vidlo, kak če bi en angeo mimo nas füčno. Snej je samo tak copoto tisti večer. Nebi se je düša parala, materinske bolečine so go že začnile pargimati... Pardni je ešče falilo od Svete nauči, depa v moji düši se je že tisti večer naraudo mali Jezoš. **Franček Mukič**

Male gezike gučijo velki lidgë

5. decembra so v Sombotelu na Visokoj šauli svetili, ka na tej šauli že dvajst lejt včijo slovensko rejč to. Istina, ka so slovenski gezik začnili včiti že '68. leta, dapa te je bijo samo slovenski lektorat, katedro so gorpostavili '80. leta.

Moji spomini segajo nazaj v tista lejta, gda sta na lektoratu včile profesorica Marija Grgič pa profesorica dr. Zlata Vokač, stero smo mi samo za Zlata néni, za tetico Zlato zvali. Tau sta bili tej dvej ženski, sterima dja leko zavalim, ka sam se dobro navčila slovenski. Profesorici Mariji sam (h)valežna za tau, ka sam gorprišla, ka če si ovakšji kak so drudji lidje, če je tvoja materna rejč ovakša, zatok si nej menja vrejden. Pa na tau to, ka je rejsan nikša čüda, ka smo Slovenci na Vogrskom že več kak djezero lejt ostali Slovenci. Tau sva si pogučavali vnoči, gda sam se z njauv pelala domau v Sakalavce, gde je vtjupnapisala, kakšne domače menje majo rami. Nūcala je k svoji doktorski disertaciji.

Èstje za več pa moram Baug plati povedati zdaj že pokojni tatici Zlati, stera nas je mejla tak rada, kak če bi njeni mlajši bili. Ona je s takšo lubeznostjo gučala o slovenskom geziki, o slovenski literaturi, kulturi, ka če si sto ali nej, si go mogo z očami pa lampami poslušati. Dapa če je vidla, ka smo trudni, nas je začnla štrikat včiti, je nam pripovedjala, kak trbej tau ali tisto kūjati. Dostakrat, gda je vidla, ka smo nej meli pejneze (steri študen pa ma), nam je pravla, vi samo oprite mojo kišto, tam so vsigdar kakšni cigaretle, kakša čokolada pa si vzemite. Tau je povedala s takšo materinsko toplino, ka je nikoga nej zbantūvala.

Dja sam dosta bila z njauv sama to, ka so drudje, stere so se za leranco včile, ovak mele vōre. Zatok sva se dostakrat po dvej, po tri vōre pogučavale. Nej mi je trbelo tanazaj na šaulo titi, pravla mi je, naj pridem raj v njeno sobo v kolegiumi, pa v tam mejle vōro. Tau je vsigdar tak prauito večera bilau. Dugo sam nej gorprišla, zakoj dja po tej večeraj vnoči ne morem spati. Te se nama pa gnauk samo presvejtilo! Una je trno rada tej (čaj) pila. Gda sam prišla, ga je že vsigdar kūjala pa mi ga ponidala. Kūjala je rusuški čaj, takšoga pravoga, krepkoga, črnoga. Gda sva gor-

prišla na tau, ka dja zavolo čaja ne morem spati, je zame vsigdar ejkstra kūjala sadnoga (gyümölcs tea).

Dostavse je znala o svejti, o kulturi, od nje sam se navčila, ka če kajšes dosegniti, za tau morash redno pa trdo delati. Pripovedanje z njauv je bila najbaukša šaula za djezik, v tisti lejta

lili njenoga pojba, s sterim sta se stejla ženiti, nji so vōodpedali v Srbijo (ptt.), dapa njena osebnost (személyiség) je dun izžarevala lubezen.

Gda sam že delala, sam se notra dala spisati na slovensko katedro pa za dvej leti diplomirala. Tisti cajti so mi nej ostali tak v spomini, vej smo pa te

slovensko katedro v Sombotelu, eni lejpe eni bole britke.

Na tej katedri je v dvajset lejta zdaj dobilo diplomu 60 školnikov pa leranc. Kak bi lepau bilau, če bi lubezen do materne rejči to vcepili v nji, ka sta go meni vcepili dvej profesorici. Pri ništernih je vejndrik tak, nej sam pa gvušna ka pri vsakšom.

Na svetašnji djilejš v Sombotelu je prišla slovenska veleposlanica Ida Močivnik, generalni konzul z Varaša dr. Zlatko Muršec, predjni univerz iz Maribora, Ljubljane pa Budimpešte. Prišli so pa skurok vsi nekdanješnji študenje to.

Predjni katedre dr. Karel Gadanji je v svojom pozdravnom guči tapravo, kak se je tau začnlo. Pred dvajstimi lejtami ma je prej direktor Szalay v rokau potisno eno krejdo pa ma je pravo, ka od jeseni morajo začniti slovensko včiti. Če bi prej nej bilau mariborske Pe-

Katedra je vsakšo tretjo leto organizirala Slavistične dneve, na stere so prišli v Sombotel najbauški slavisti iz več rosagov. Prejden katedre je najbolu na tau pōnoson (büszke), ka je največ njeni študentov prišlo nazaj v Porabje.

Dr. István Nyomárkai, profesor Univerze Eötvös L. v Budimpešti je emo predavanje o tom, ka so prej mali geziki (med tejni je slovenski to) v nevarnosti, ka vōmergejo. Na tau je reagirala edna od govornic, gda je pravla, ka leko ka so naši geziki mali geziki, dapa male gezike gučijo velki lidgë. Ob 20. obletnici Katedre za slovenski jezic in književnost sta prejeli rektorsko pohvalo za pedagoško delo profesorici Elizabeta Embersič in Ibolya Dončec. Miklošičevo nagrado je dobila profesorica Elizabeta Bernjak, ki opravlja naloge slovenskega lektorja v Sombotelu

V imeni nekdanješnji študentov se je zavolo Laci Domjan, steri zdaj vči na Števanovskoj šauli.

»Spomini na slovensko katedro!

Kdo bi mislil, da tisti zlati stari časi tako hitro minejo, seminarske naloge se pozabijo in naša skupna preteklost postane zgodovina.

Pred sedemnajstimi leti se je skupina mladih ljudi iz daljnega slovenskega Porabja napotila v velki »varaš« Sombotel s plemenitim namenom, da bi od staršev in starih staršev podedovano znanje materinščine dokazali na sprejemnem izpitu v predavalnici Katedre za slovenski jezic in književnost na Visoki učiteljski šoli.

Po uspešnem izpitu smo se trije mladi fantje usmerili v Győr, v kasarno, kjer smo se borili s puško na rami za lastno kožo in domovino.

Čez leto dni se je začel naslednji boj z lažjim orožjem v rokah: s peresi in papirji in večkrat s profesoriciami in profesorji (na teoretični ravni).

Pri začetnih korakih so nam zelo dosti pomagali dobro znani domači obrabi iz Števanovec: profesor Karel Krajcar in profesorica Vijolica Dončec. Naš redni advokat je bil dr. Karel Gadanji, predstojnik naše višje enote. Visokoletecih literarnih misli iz ust naše profesorice Elizabete Bernjakove (bilingvizem, bilabialnost, aktualizacija, nepretrgana kontinuiteta, Potovanje od Gaberja do Lendave, itd.) sploh nisem mogel razumeti v prvih dneh sombotelskega bivanja. Baug moj, Bog moj, kaj pa tu iščem? – sem se spraševal po prvem mesecu. Boljše bi bilo doma pri mami in očetu, tisto slovenščino vsaj razumem (cvöder nej). Kdaj bomo imeli že čik-pavzo? – smo pomislili mi, ubogi porabski zajčki: Anderko, Bartakovič, Črenko, Majcan, Domjan in naš Madžar Karči Mlinar (Molnár). Ampak naša ne ravno »redkobesedna« gospa Elizabeta enostavno ni hotela kaditi in mirovati, samo brez konca govori, narekovati, seminarske naloge dajati in ZH sestavljati. Njeno

samo vsakši mejsec na en denšli na konsultacije. Vejm pa, ka sam se redno morala včiti, ka nam je profesorica Elizabeta Bernjak vsigdar dosti gordala. Dapa za tau mi je to nej žau. Vsakši ma svoje spomine na

dagoške akademije, stera jim je dosti pomagala, ne vej, kak bi bilau. V življenji katedre so bila takša lejta, gda so nej meli zavole študentov iz Porabja, tak je pa med tejni 60 diplomanti več Madžarov to.

geslo se je glasilo takole: Majcan ti to, Domjan ti to, vsepovsod in zmeraj slovensko!

Dragi moji bivši soštudentje, pomislimo malo na tiste večere, ko smo imeli generalke, priprave za nastope naše ti, dramske sekcije, na nastope v Ljubljani, v Novem mestu. Počasmi smo se spoznavali, se spoštovali in lepo skupaj delovali. Še zdaj vidim pred sabo Lindo (Lazarjevo, trenutno Banhidžjeva), ki je večkrat prepričala mojsamomor (seveda na odru), tudi Čosičeva (alias letica Timea Hrvatica) še zdaj za mano kriči, če me zagleda. To je zame sijajen dokaz, da je imela dobrega šoferja in ljubimca (na odru). Morali bi videti Majcanov obraz, ko me je po 10-sekundni mrtvaški tišini na odru srednje dvorane Cankarjevega doma tiho vprašal: »A si res pozabil?« Takrat sem se naučil za vse življenje, da najmanj dvakrat moraš piti in samo potem govoriti.

Pa še nekaj besed o mariborskih časih. Zahvaljujoč slovenščini sva se z Zoltanom Vladimira (kot študenta ruščine bi morala iti za en semester v Rusijo) resila in se je naša četica preselila v 5. semestru v Maribor na PA.

Vsi profesorji so nas lepo sprejeli, naše delo je usmerjala dr. Zinka Zorko, ki zelo dobro obulada skrivnosti porabskega dialektu in pozna našo porabskega človeka. Profesorica Alenka Glazer nam je podrobno predstavila literarno obdobje slovenske moderne. Njena postenost, radodarnost in predanost književnosti bodo dolgo živele v naših dejanjih. Tudi profesor Janko Čar se je trudil, da postanem široko izobražen oče.

Hvala vsem Vam, ki ste vložili v naše izobraževanje toliko energije in časa. Ne smem pozabiti tistih ljudi (svoje starše in stare starše, sosedje), ki so mi predali naše domače porabsko narečje. Upajmo, da se bo Vaše in njihovo skupno delo nadaljevalo pri naših lastnih otrocih, saj jih imamo na voljo. Na koncu mojih misli Vam prisrčno želim, da se čez pet let, ob 25. obletnici Katedre spel srečamo v ravno tako lepem (ali še večjem) številu.

*Hvala za pozornost.**

od I. 1982. Za objektivno poročanje o delu katedre je prejel Miklošičevo priznanje Ernest Ružič, novinar iz Slovenije.

M. Sukič

Papiri pripovedajo

Znaki Srca Jezušovega

V Slovenski krajini (Prekmurji) so 18. avgusta 1929 vodili „Znake Srca Jezušovega“. Znaki, značke (jelvény) so se dobile na uredništvu *Marijinega lista* v Črensovcih. Znaki so bili prausni ali pozlačeni. Porausni so koštali 3 din, pozlačeni po 10 din. V Ameriko so pošiljali samo pozlačene. Cena je bila najmanj 25 centov, leko so pa več tó plačali. Vse se je sirautam dalo, ka je bilau od stroškov više.

Na znaki je „spodkar cerkev katoličanska, okoli nje topoli ali jegnjedje, nad tema pa plava v zraki prebodjeno Srce, ki čuva naš kraj, našo cerkev. Ljubezen božega Srca je na znaki, ki nas vči ljúbiti požrtvovalno svojega bližnjega, svoj dom, da ostane veren Jezušovo cerkvi. *Kre dva kraja je trnjav venec, znamenje trpljenja, brez šteroga nega prave ljubezni do Boga i bližnjega, pa zeleni listek lipe z cvetom klinčka*, naše zemlje drevom i rožov v znamenje, ka prava ljubezen napuni vsakoga z vüpanjom, ka pride endok venec zmage z rož kak plačilo za našo ljubezen, štero smo nosili v svojem srci do Boga i bližnjega, to je do svojega doma, do svoje cerkve.“

Znaki Srca Jezušovega so bili *znaki Slovenske krajine*. V Marijinom listi leko štemo, gda aj bi nosili lidgé te znake: „na *Gospodnove svetke, kak na Božič*, Tri kralovo, Svečnico, Vüzem, Zastopenje (Velko Telovo), na Telovo, na Srce Jezušovo, prve petke ali nedele i na god Kristuša Kralja, zadnjo nedelo meseca oktobra.“

Paulek cerkveni svetkov pa so novine priporačale nositi te znake „v vsakoj fari, kda je tam *proščenje (buča)*“. Na priliko: „na Malo Mešo si opičijo v obleko podoba Marijinoga Sinü, njegovo Srce tišinski farniki, na Jožefovo cankovski, na Križovo črensovski, na Velko mešo törjanski itd. S tem jezeri poka

žejo en den, ka so *sinovje edne matere slovenske*, edne cerkve, i ka jih žive i navdušuje ljubezen do Srca božega, štero je življenje dalo za nje.“

Znake naj bi nosili *na narodne svetke* tó. Gda se mladina, društva, narod zbira

pri razni prilikaj. Nosili bi ga nej samo doma, liki na tihinskem tó. „Naši delavci, raztepeni po državi i celom sveti, se bodo po tom znaki spoznavali. Naši *Kanadanci*, razločeni po strašnih šumaj velikoga angleškoga dominiona, se bodo po tom znaki vküp zbirali. Naši kru služéči *v Neméiji, v Franciji*, i drugi državaj sveta razskropljeni, bodo po tom znaki dobili moč i tolažbo, ka do mirno prenašali svoje križe, delali pridno naprej, ar jih znak opimaino bo, ka delajo za tiste, ki v tom ljubljenom domačem kraji prebivajo, šteroga kaže znak.“

Naši *Amerikanci* iz Severne, Srednje i Južne Amerike bodo po tom znaki, šteroga si opičijo v obleko, vužgali ogenj v svojem srci do svoje mile domovine, kde njim je zibelka tekla, kde so čüli to sladko reč od ljube mamike i dragoga ajteka: dete moje, te znak jih bo pripelao na grob svojih dragih, kde bodo v dühi poklekoli i molili za svoje drage domače.“

Znake so dühovniki blagosloveli, ka „do meli še vekšo moč proti hüdomi“. Znaki so bili v obrambo v žitki, posebno na smrtni vöri.

Marija Kozar

V RADOSTNEM PRIČAKOVANJU

December je prav poseben, za večino ljudi pa najlepši in najbolj pričakovan mesec v letu; vse leto smo hiteli, vzklikali z nancem ob bežnih srečanjih, da nimamo časa, odštevati dneve in se čüdili, kako hitro vse mineva. V decembru pa se koraki kar sami upočasnijo, oko začudeno ostrmi nad igro svetlobe sredi mestnega vrveža, zvezdice in kresničke nam mežikajo z drevos po parkih in drevoredih. In doma preudarano razmišljamo, kako bomo polepsali pričakovanjski december. Naš dom naj žari z nami, vzdušje v njem naj zbujajo prijetne občutke. Ne mislim na drage okraske in modne dodatke; vse takorekoč lahko pripravite sami, potrebujete le preproste materiale, malo domišljije in spretnosti. Pri izdelavi takih okrasov lahko sodeluje vsa družina, najbolj pa se tega veselijo otroci. Ljudje že nekaj stoletij po vsem svetu ob božičnih in novoletnih praznikih krasijo svoje domove s smrekovimi ali jelkinimi vejicami, največkrat pa s celimi drevesci. Le-te seveda polepsajo z okraski. Modni so čim bolj svetleči in pisani, razne figurice, kroglice, lučke in drugo. Vse to seveda lahko kupimo v trgovinah, a bolj izvorno je, če naredimo sami. Svetleči papirji, trakci, srebrni in zlati spreji, dobre ideje in veselje do ustvarjanja in naše božično drevo bo zažarelo v vsej lepoti. Najbolj učinkovite so različne ikebane, ki jih prav tako pripravimo sami. Potrebujemo različne vejice, ki jih zatakamo v cvetličarsko gobo ali damo v poljubno vazo in krasimo. A s čim? Na sprehodu po gozdu nabereimo različne storže, liste, vejice s pisanimi plodovi, dodamo zanimive posušene travniške rastline. Nekatere pustimo naravne, druge obarvamo z različnimi barvami; za ta čas sta najprimernejši zlata, ki jo dopolnimo s toplimi barvami, npr. rdečo, rjavo, oranžno, in srebrna, ki jo kombiniramo s t. i. hladnimi barvami, npr. modro in sivo. Taki pisani umetnini dodamo kakšen svetleč trakec, obvezno pa sveče, zaže-

ljeno je, da so v skladni barvi, in božično-novoletna ikebana je gotova. Moram pripomniti, da tega teksta ne prepisujem iz kakšne posebne priloge katere od ženskih revij, ampak izdelovanje takih prazničnih ikeban prakticiram že dolgo. Vsako leto jih naredim v vseh prostorih, vsako leto so drugačne in predvsem moje. In to je tisto tiho zadovoljstvo, ki me obide ob pogledu nanje. To so moji prazniki.

No, tudi v predbožičnem času se v stanovanju lahko z drobnimi okraski nakazujejo prazniki. Predpraznični čas se namreč začne s prvo adventno nedeljo (letos je le-ta bila 3. decembra), ko v cerkvah na adventnem vencu prižgejo prvo svečo, naslednje tri pa do božiča. Tudi doma lahko izdelamo adventni venček iz različnih vejic in ga okrasimo s štiričrskimi svečkami. In da bo veselo pričakovanje vidno tudi na zunanaj, naredimo še en venček, ga domiselno okrasimo in obesimo na vhodna vrata. Zelo lepe so tudi girlande in lučke na oknih.

Dom smo torej okrasili in toplo nam je pri srcih. V skrivnostnih pričakovanjih kljub odraslosti postanemo spet otroci, ki čakajo Miklavža, božička in dedka Mraza. Vsi trije dobri možje namreč živijo v naši podzavesti in so nesporni del nečesa lepega, svetlega, drage-

ga v nas; so simboli lepote, dobrote, pozitivnega dela naše osebnosti. Bodimo, vsaj v teh lepih praznikih, to, kar smo: čudoviti ljudje... Kupujemo ali sami izdelujemo darila, s katerimi bomo v imenu teh dobrih mož polepsali praznike najdražjim. V teh praznikih si dovolimo biti igrivi, nagajivi otroci, ki pod božičnim drevescem iščejo darila in se veselijo malenkosti. Škoda, da si to dovolimo le enkrat letno... Koga obdarujemo?

Seveda otroke in vse, ki jih imamo radi, saj verjetno ni človeka, ki ne bi maral biti obdarovan.

Najlepše sprejeta darila so tista, ki jih podarjamo s srcem. Obdarovanec to namreč čuti. In kaj podarjamo?

Preproste, priscne malenkosti, z njimi pa ljubezen, pozornost, naklonjenost, iskrenost in odkritost. To je največ, kar lahko damo.

Božično-novoletni prazniki pa naj ne bodo prazniki le na zunaj; čudovito se je sprehajati po okrašenem mestu, gledati božično drevo ali dobiti darilo, toda če se nas prazniki ne dotaknejo v srcih, smo zamudili veliki trenutek. Božič v srcu je pravi praznik; praznik ljubezni, miru in lepote, ko ob voščilu prijatelju ali le bežnemu znanecu v mislih sporočimo: mir s teboj, vse dobro ti želim, rad te imam... In - imeti rad vse ljudi, jih sprejemati take, kot so, pomeni imeti rad sebe, boga v sebi... Boga, ki je lepota, dobrote, mir in najskrivnostnejša ljubezen...

Dragi bralci, v letu, ki se svetlika na obzoru, vam želim mnogo notranje in zunanje lepote, jasnih misli in pozitivne energije...

VALERIJA PERGER

Ludvik Vrečič – prvi prekmurski akademsko izobraženi slikar

Izstopa njegova ustvarjalnost

V razstavišču Pokrajinskega muzeja v Murški Soboti je postavljena spominska razstava Ludvik Vrečič (1900-1945). Višji kustos Janez Balažič je po večletnem zahtevnem delu odkril in evidentiral 176 Vrečičevih del, na razstavi pa si lahko ogledamo 100 umetniških slik, 30 risb in akvarelov. Hkrati je pri Pomurski založbi v zbirki Monumenta Pannonica izšla likovna monografija Ludvik Vrečič, s spremnim esejem Mete Gabršek Prosenec. V jubilejno leto sodita tudi literarni deli Zdenka Kodriča, roman *Barva dežja* ali pritlikavec iz kavarne Pilvax in drama *Vlak čez jezero*; predstavo pripravlja Prešernovo gledališče iz Kranja, ki je napovedalo nastop tudi v Murški Soboti. Ludvik Vrečič se je rodil leta 1900 v Skakovcih in študiral na visoki slikarski šoli v Budimpešti. Nekaj časa je poučeval risanje, nato pa živel in ustvarjal kot svobodni umetnik. Zgovoren je

Vrečič prvič predstavil slovenskemu občinstvu značilne prekmurske pejzaže, sončne vzhode in zahode, romske motive in folklorne značilnosti življenja te severovzhodne pokrajine. Slikar se je izobraževal, živel in ustvarjal na Madžarskem, največ v Budimpešti in prihajal v domači kraj, zato so najboljše slike nastale iz okolja, iz katerega je izhajal in kamor se je vračal. Janez Balažič: »Ko se sprašujem, kdo je Ludvik Vrečič, se mi seveda osmisli predvsem kot slikar. Pri tem se strinjam s tistimi, ki se jim ob misli zastavlja - kako pomenljivo - vprašanje, kaj je pravzaprav gnalo skakovskega dečka v svet. Naivno bi bilo misliti, da je to bila zgolj sla po lepem, ukaželjnosti, uspehu in podobno, kajti *Lajošu* je bil dan tisti nemir, ki sodi v večnostni krog iskanja. Na tej poti je vedno tako, da na kakšni vmesni postaji slej ko prej ugotoviš, da je odgovor na to, kar iš-

ke Goričkoga. (...) Zdi se, da je samota ter vanjo zapredena ljubezen to, kar je neponovljivo Vrečičevo izročilo.«

O izjemnosti umetniške osebnosti Ludvika Vrečiča govori dejstvo, da se je od malega zapisal likovni umetnosti. Risbe iz časov, ko je štel komaj kaj več kot deset let, sluttljivo izkazujejo njegova ustvarjalna hotenja. Neka-

Kljub kratkemu življenju je zapuščina akademskega slikarja Ludvika Vrečiča bogata. Ob 100. obletnici rojstva ugotavljajo, da je nepopolna in fragmentarna. Raziskovalcem je uspelo dokumentirati vsa dostopna dela na Slovenskem - v monografiji je 32 barvnih reprodukcij in črno bele reprodukcije vseh 176 znanih slik - še naprej ostaja problem katalogiziranja tistih del, ki so se ohranila na Madžarskem. Večina slik je bila slabo ohranjenih. Zdaj, ko je restavriran ves fond muzejskih slik, 70 del in veliko tistih iz zasebnih zbirk, je mogoče reči, da je Vrečičeva dediščina rešena. Obletnica rojstva in spominska razstava sta priložnost za prepoznavanje vloge Ludvika

Vrečiča v širšem, slovenskem in srednjeevropskem okviru. To je zahtevna naloga, ker njegov opus stoji na ključnem, izhodiščnem mestu, v 20. stoletju vsekakor izjemno zanimive rasti evropskega in prekmurskega slikarstva. Manj zahtevno a važno je, da se bodo s pričujočo razstavo, ki jo bodo po 11.2.2001 prenesli iz Sobotne v Ljubljano in Maribor z Vrečičevimi deli podrobneje seznanili tudi ljubitelji njegovih portretov in krajin. To je že začeta *Hoja za Vrečičem*, kot je esej v monografiji naslovlila Meta Gabršek Prosenec. In tisto dokončno: Ludvika Vrečiča je 4. julija 1945 na železniški postaji v Monoru (blizu Budimpešte) ustrelil ruski vojak in s tem, v romanu *Barva dežja* zelo dobro opisanim dejanjem, preknil življenjsko pot in ustvarjalni zamah človeka in umetnika.

Ernest Ružič

AVTOPORTRET

DOMAČIJA

podatek, da je imel leta 1928 retrospektivno razstavo v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani, kjer se je predstavil z 226 deli. Na razstavi, kot ocenjuje umetnostni zgodovinar Franc Obal, je

češ, morda kje tam, od koder si. Zato je na mestu vprašanje, kaj je skakovskega slikarja iz svetovljanske Pešte vleklo naokrog in venomer nazaj v rodno *Slovensko krajino*, na obron-

tere podobe prežema črno panonsko razpoloženje, njihova močna izpovednost pa priča o izvornosti in danostih Vrečičevega umetniškega genija, tako Janez Balažič.

umetniške vloge Ludvika

OBIŠČITE KOMPASOVE BREZCARINSKE PRODAJALNE

(DUTY FREE SHOPE)

**NA MEJNIH PREHODIH
V HODOŠU IN KUZMI**

**BOGATA PONUDBA
V HODOŠU TUDI PRODAJA
ZA FORINTE**

ODPRTO VSAK DAN OD 8. DO 20. URE

**VESELE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
BRALCEM PORABJA
IN SLOVENCEM NA MADŽARSKEM**

Občni zbor penzionistov

...samo včasim nam sapa sfali

26. novembra je bilav v Monoštri v Slovenskem daumi srečanje Društva porabski slovenski penzionistov. Srečanje se je začnilo z nastopom murskosoboške glasbene šole. Za bogati program se je poskrbela Slovenska zveza.

Po programi je društvo imelo občni zbor, na sterom je predsednica Irena Barber taprajla, ka smo v tom leti vse napravili, organizirali, kelko srečanj, izletov smo meli, kelko naši betežni članov smo gorpoiskali.

Znano je, da imamo sponzore tō, steri pomagajo našo društvo s pejnazi. Brezi njine pomoči nika nej bi mogli narediti. Naše društvo je preciv veliko, več kak 110 članov mamō. Naš letošnji proračun je biu več kak en milijon forintov.

Zatok nam dobro spadne tista pomoč, stero smo dobili od Slovenske zveze, stera nas od začetka največ pomagā, pa od Državne slovenske samouprave tō. Pomagale so nam slovenske samouprave po slovenski vesnicaj pa eške monoštrska lokalna samouprava tō. Hvala vsejm, steri ste nam pomagali, na vašo pomauč računamo tadale tō.

Slovenski penzionisti se vsakšo leto dvakrat, trikrat srečuvlemo. Vsakšo leto slobaud vzememo od staroga leta tō. Letos smo tau srečanje zatok meli tak rano, ka

smo znali, ka kasneje nede mesta v restavraciji Lipa, vejmo pa ka bi se v adventskom časi naši lidge nej tak veselili, kak so se pred njim. V restavraciji so nas že ča-

niki.)

Malo težko smo se segregli, zatok je fudaš večkrat pravo, ka ne vej, ka je z nami, ka se prej ne vūpamo plesati. Gda smo povečerjali pa ma-

gratali. Gda je že skoro polovica lūdi plesala, te nam muzikanti pravijo, ka oni več nemajo volē igrati, in do zdaj domau, ka se uni prej nam gvūšno ne vidijo. Pridejo pa drugi muzikantje. Vidimo, ka svojo šker vkūpberejo pa tavō na dvera de-jo. Barberova Irena nas je tolažila, gda vidimo, da eni de-jo not na dvera. Tisti, steri je prilē na kitaro igro, je zdaj kosau brūso, eden bovnraroš je bobno na velkom bobnji, ena gospa ribala na ribaši, na sterom so prva gvant prali. Druga gospa je mejla na lesenī vilaj nikše cingole-cangole, tretja pa velke grable. Dapa ne mislite, ka bi grablala, raj je ritem davalā. Te je pa prišo fudaš tō nazaj pa vōvtegnō fude, mi smo pa samo gledali pa poslušali. No, tej so pa nas rejsan „razdražili“! Vsi, steri

smo se leko gibali, smo bili na parketi.

Stari cajti so mi na pamet prišli, vse je tak koražno bilou kak inda svejta na gostivanjanj. Tau bi naša mladina mogla videti pa slišati, tau je več vrejdnō od diskona. Marijana Sukič je malo nevoščena bila, ka naše babice tak dobro znajo plesati Rozinko. Nej, ka bi ona nej znala, liki čūdivala se je, ka kelko energije majo. Naša generacija je že več hūdi, težki lejt prestala, etak pa ranč vpamet ne vzememo, če Rozinko plešemo, samo včasī nam sapa sfali ali kašna nauga nototeče... Dapa te si črejlve menimo pa idemo dale.

Leko so tou Andovci, Števanovci, Sakalovci ali Senika pa Slovenska ves, ob tej prilikaj se pokaže, ka vsi mamō skupne šege, skupne navade - pa ka je najbola važno (fontos), naš materni gezik. Vsi se dobro poznamo, skurō v vsakši vesi se najde kakšna žlata, kakši padaške, zakoj bi se pa te nej pošūvali. Bog daj, da bi tau tak ostalo pa da bi meli lejpo prihodnost (jōvō) tō.

Pred svetki, ki se približavajo, želejm vsejm porabskim Slovencom, Slovencom na drugi strani meje in po svetki blagoslovljene in mērne svetke pa dosti sreče v l. 2001.

Vera Gašpar

Na občnom zbori penzionistov so nastaupili mlajši iz soboške glasbene šaule

kali muzikanti tria Črnko. Naše društvo je člane presenetilo (meglepte) z darom, za božič so člani dobili saloncuker. Tau je dobra ideja (ōtlet), zatok ka nas več kak polovica sama žive, pa nej gvūšno, ka si vsakši naredi doma krispan. Tau srečanje je dobro zavolo toga tō, ka si malo vzememo cajt pa si v tom letečom svejti pripovejdamo. Hvala našim gostom, steri so si tō vzeli cajt za tau. (Jožimi Hirnōki, predsedniki zveze, Klari Fodor, sekretarki, Martini Ropoši, predsedniki DSS, Evi Lazar, predsednici slov. samouprave na G. Se-

lo spili, smo že bole batrivni

Mūžikaši z ribašom, kosauv, grablami so v dobro volau spravili vsakšoga

Pomurske mlekarne iz Murske Sobotē Vam nudijo kvalitetne izdelke:

- trajno mleko in smetana
- maslo 15, 20, 125 in 250 g
- mleko v prahu 500 g (hrana za dojenčke)
- instant posneto mleko 400 g
- raslinska smetana
- sir LIVADA
- ledeni čaj
- instant kava
- Gibko (napitek za športnike)
- SADKO - sadje s smetano
- cappuccino
- ledena kava
- pudingl
- instant domači čaj

Sodobna proizvodnja, tradicija in izkušēnost kolektiva so jamstvo kvalitete izdelkov

MURSKA SOBOTA

POMURSKÉ MLEKARNE d.d.

9000 Murska Sobotā, Industrijska ul. 10, p.p. 230
Telefon: 02/536 1200

B I C I K L I N

»Francek stani, dola je spadno snejg. Idi pa pogledni brš vó na okno,« pravi oča. Francek je osem lejt star mali pojbiček. Mater nejma, oča ga sam gorarani. Štiri lejt star je zdaj, gda je mater zgúbo. Od tistoga mau večer vsigdar težko zaspi, zazranka pa s skonznatimi očami se prebidi. Oča tau vej, dapa vsigdar tak dela, kak če bi ne j vpamat vzejo. Francek se je zdaj tó skonznatni prebúdo, gda ga je oča trauso naj gorastane. Tau se ma je senjalo, ka je edan angel na dvera notrastaupo, steri ranč tak vógledo kak njegva mati. Gda zaspi, vsakši večer te angel pride k njemi. Rokau ma gora na glavau deja pa tak lopau popejva, kak samo njegva mati vej dila. Tašuga reda je sploj veseli. Prvin kak bi se prebúdo, zdaj je tó pozno (čutil) edno rokau na obrazi, dapa ta je sploj skaurdnjatna bila. Francek mali vedo, ka je ta rauka nej drugoga kak očetova. Niške nejma tašo krepko rokau kak on. Pa itak, gda njegvo sejro glavau pogladi, tak rajo naredi, kak če bi on edan mali čučak bijo.

»Mali, ka bau,« strausi še enkrat Franceka oča, »pogledni kak velki snejg je spadno!« Kak si je oči vóaupro, je vido, kak svejkla je tjúnja. Je vó pogledno na okno, tam je pa vse bejlo bilau. Brž je goraskaučo pa že pri okni stau. Tak skrak se je nagno k okni, ka je tista vse sparna gratala. Z malimi prsti je eden borič začno malati na okno, dapa gda je na pulonje prišo, te je taknjau. Oča je tau vido pa včasín ga je pito: »Na, ka naj ti Jezuš na božič prinese?« »Meni vseedno,« pravo Francek pa je borič dolazbriso z okne. Gda je še nej odo v šaulo, te je še vórvó, ka Jezuš prinase dar. Dapa zdaj že vej, ka tau nej istino, zato ka drugi mlajši so ma tadjajli, ka stariške dejajo

darilo pod krispan. Zato je pravo, ka njemi vseedno. Vedo je, ka sploj srmačko živijo. Na jesti kumar majo pejnaze. Črejlvi, s sterimi v šaulo odi, so tó dosti vekši. Tak dé v nji kak reca, nej ka bi ma dola z noge spadnili. Oča je tó vedo, ka drago darilo ne more kúpiti, dobro če na borič kakšen cukér leko dejajo. Dosta duga majo, še ram so nej mogli vóplačati. Dočas ka je žena živea, dočas je leko odo delat túsé pa tamta. Dapa zdaj od maloga že ne mora.

»Spij mlejko, ka sam ti na sto djau, zdravni se pa bejži. Nej ka bi zamúdo šaulo!« Dva minuta še bilau do ausme, gda je Francek šaulini prag prejkstaupo. Vse trpeto, gda si je na mesto dola sejo. Zato ka drugi mlajši so se ma vsigdar caunali. Zdjaj srečo emo, kesnau prišo pa školnik že tó notrastaupo za njim. Zdjaj so se ma nej mogli caunati.

Na slejdnjoj vóri je školnik spitavo mlajše, kakšno darilo dobijo na božič. Edan za drugim so kričali, nej so mogli vóprestati svoj red. »Dja igríco dobim, dja sani dobim,« so gučali edan za drugim. Samo Francek je sejdo, on je nika nej pravo, samo dola pod sto gledó. »Pa ti, ka dobiš, Francek,« pita školnik. »Dja pa...,« brž gorastane, »dja, dja...« Nej smo tadjajli, ka so oni srmačke pa on ne dobi darila, zato ka mlajši bi se ma še bola caunali. Gda drugi djejo v šaula, te on vsigdar tau pravi, ka on nej lačan, zato ka sram ga je bilau djaboko pa krú náprej vzeti. »Dja biciklin dobim,« djakla. »Drek dobiš ti, nej biciklin,« so se smejali drugi mlajši. Francek doła sejo na mesto pa tijo samo telko pravo: »Vej te vidli, ka mi oča kúpi.«

Pupudneva, gda oča snejg odmetavo, je sausad čamarasto prej kričo: »Dug mi

ne vejš nazaj dati, dapa maloma biciklin leko kúpi!« »Kakšni biciklin?« »Pa kakšni, ka na božič kúpiš Franceki,« je pravo sausad. Joška, tau je očej menja bilau, lopato doladjau pa nutra v ram úšo. Sprvuga še čameran bijo, dapa gda maloga pri kali zagledno, čamerdja so ga minauli. Gora ga je zdigno pa ga je k sebi stisno. Vačer je Francek še bola težko zaspo kak ovak. Že naprej se je bojo od božiča. Vedo je, ka mlajši prvin ali sledkar, dapa zvejo, ka on nišo darilo nej daubo, nej ka biciklin. Pa kak so prajli, drugi den pridejo pa poglednajo njegvi biciklin. Če je na tau brodo, najraj bi bijo, če bi božiča ranč nej bilau. Stejm je úšo spat vsakši večer.

Kak koli je nej sto, božič je zato prišo. Zazranka, gda se je prebúdo, včasín zagledno borič. Lejpi je bijo. Vrkar na vrekli angel, po vejak zvon-

ci pa zvezjde, dapa cukér zato tó bijo na njem. Kak je Francek z očami po drejvi vsigdar bola dola úšo, srce ma je vsigdar bola klepalo. Najprvin samo pod krispan pogledno, po tistim pa kaulak po sobi. Dapa zaman isko darilo, je nej najšo. Vedo, ka tau baude, trdi sto biti, dapa skonze so ma zato itak vóprišle. Kak etak z dola púštjanov glavau sedi na posteli, gnauk je samo čújo, ka so mlajši kričali: »Na, gde je tisti biciklin,« pa so dvera že notravtrgnili tó. »Na, gde je biciklin, ti ciganj! Gledajte, nej ka biciklin, dapa drugo tó nej daubo,« je pravo edan med njimi. Kaulak postale so stanili mlajši pa Franceka gledali, čakali nika povej. Dapa Francek nika nej vedo prajti. Samo je gledó z velikimi očami. Tak pozno, kak če bi se ma vrtejlo ali bi mlajši lejtalí kaulak njega. Potistim je pa kmica gratala. Gda se je

prebúdo v očimi rokaj je bijo, dapa mlajši so še itak tam bili. Kaulke so stali pa so nika fejst gledali. Oča je gorastano z njim pa ga je taneso. Te je vido, ka edan lejpi rdeči biciklin gledajo.

»Oča, tau, tau je moj, rejsan je moj?« pita Francek pa se zdaj od radosti skonzi. Z dvómi rokami se za očín šinjak drži pa ga tak stiskava, kak če bi ga nikdar nej sto pistiti. »Dja sam tebi nišo darilo nej dau,« pravi. »Nika ne deja Francek, ti si moja najvejšo darilo,« pravi oča pa zdaj on stiskava maloga.

Samo sletkar, za več lejt je Francek zvedo, kak ma je oča leko biciklin kúpo. Audo je zlati, zdavanski prstanek, steroga je še od svoje babe daubo. Steroga je zato špáro, ka če de sploj potrebno, te ga oda. Tau je že sploj davnek bilau, dapa oča še zdaj tak pravi, ka te je bilau najbola potrebno odati prstanek.

K. Holec

triglav

*Dobre stvari nimajo preteklosti,
imajo le prihodnost.*

**Bralcem Porabja in vsem Slovencem na
Madžarskem želimo prijetne praznike,
nepozabno praznovanje novega leta
in v vseh pogledih uspešen začetek
tretjega tisočletja.**

Zavarovalnica Triglav, d.d.
Območna enota Murska Sobota
Lendavska ul. 5, 9000 Murska Sobota, Slovenija
tel.: +386 (0)2 515 11 00, faks: +386 (0)2 521 16 54
www.zav-triglav.si, e-pošta: info-ms@zav-triglav.si

Sombotelški svetki

Slovenska samouprava je 2. decembra pozvala lüstvo na srečanje s poslanci (lakossági fórum). Na srečanje je prišlo predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš, podžupan Sombotelške varaške samouprave dr. Emil Prugberger in referent za manjšine pri varaški samoupravi Zsolt Solymosi. Navzoči so bili člani slovenskoga društva s svojimi držinami.

Predsednica samouprave je

navzočim v slovenskem in madžarskem jeziku povedala, ka vse so vküper z družtvom delali letos, pa ka bi radi delali drügo leto. Letos so meli vekše prireditve in potovanje v Slovenijo. Pozvali so društvo budimpeštanskih Slovencev pa društvo Avgust Pavel s Cankove. Geseni so ojdli na prausko v Maribor, gde so se srečali z gospaudom püšpekcom Smejem.

Lidgë so bili zadovolni s pro-

gramom. Trnok se jim vidi, ka leko vküper odijo, se slovenski pogučavajo, ka poštenjë dobijo kak Slovenci.

kalendar: „Joj, tako hitro je prišlo leto naokrog! Zakaj me nisi prej zbudil? Danes je drügi december.“ Palček

na oder prišli pa recitirali pesmi o Miklauži pa zimi (Bea Selyem, Eszter Aranyi, Kinga Selyem, Adam Kovács, Kitti Kovács, Tímea Aranyi).

Tau je čüu Miklauž tö, pa je prineso dari vsejm mlajšam, šteri so bili v dvorani, vö-zraščenim pa je saloncuker lučo. Po programi je vsiöki pogledno razstavo iz adventni vencov, domanji šajb in palinke, štero sta pripravila Vlado Smodiš in Mojca Pelc iz Slovenije.

Za tri dni pa sta obiskala sombotelske Slovence veleposlanica R Slovenije gospa Ida Močivnik in generalni konzul dr. Zlatko Muršec. Otroci, ki se jim je pridružila Brigita Škaper, so zdaj tö povedali slovenske pesmi. Ti mlajši ne znajo slovenski, depa eške se leko navčijo, ka „materno rejč“ majo v krvi. Tau se čüti iz toga, kak lepau so se slovenske pesmi navčili.

Gospa veleposlanica med sombotelskimi Slovenci

Mlajši so se več nej mogli včakati, tak ka smo mogli pogledniti za fjanke, če je eške Miklauž nej prišo vmejs. Fijanke smo potegnili, pa tam je dreml Miklauž. Prišo je eden palček (Viktor Čardi), pa ga je zdrego: „Dobro jutro! Zunaj je zapadel sneg, ti pa še vedno spiš. Zbudi se!“ Miklauž se je gorparbüdo, pa je pogledno

pa etak: „Nismo mogli. Ves čas smo delali darila in prebirali pisma. Danes smo prejeli petstoto. Pogled še ti!“

Miklauž je pogledno velki žakeu pisma, štere eške mogo dojparštetati. Po tistom pa je odišo dijelne pogledat, šteri do ma sani vlekle.

Zdaj so sombotelski mlajši

-mkm-

Miklauž je sombotelski Slovencom prineso računalnik. Mlajši se že včijo slovenski s pomočjo programa iz murskosoboške knjižnice: Maks v gradu strahov

Na koj smo ponücali 1 % porcije

Lansko leto je Slovensko društvo v Budimpešti tö dobilo pejnaze od APEH-a, od davčne uprave in tau 47.410 forintov. Najprvin dobimo pismo od uprave, gde je napisano, ka vse, kakše dokumente moramo notri poslati. Vsakšo leto nika več prosijo. Letos je šče trbelo potrdilo (igazolás), da smo nej dužni porcije pri glavnom mestü. Vse notri pošlemo in potem dobimo pejnaze. Nej je dosta, dapa tomi smo tö radi, ka vsakši pejnaz dobro pride tistomi, steri malo ma. Te pejnaze smo gori ponücali lani, gda smo meli gledališki den, za prenočišče, zajtrk pa smo nika vcuj djali šče k večerji.

Po tej pauti se lepau zavalimo vsakšomi Slovenci na Vogrskom, Madžarom in organizacijam, steri so nas pomagali, te pejnaze našomi družtvi notri plačali. Radi bi prosili vašo pomauč tadale tö, zatau napišemö naš žiro račun: 11706016-20742353.

Budimpešta, 29. november 2000

Irena Pavlič
predsednica

Az APEH által kapott 1 % SZJA felhasználása

A Budapesti Szlovén Egyesület az elmült évben is kapott pénzt az APEH-tól, melyet a személyi jövedelemadóból nekünk ajánlottak fel, 47.410 forintot. Elöször értesítést kapunk erröl levélben, mely tartalmazta, milyen igazolásokat kell beküldenünk a hivatalnak. Az idén a fővárosi APEH-töl is kellett igazolás, hogy nincs adótorozásunk. Az igazolások beküldése után utalták a pénzt. Nem sok, amit kaptunk, de ennek is örülünk, mert minden támogatás jól jön. Ezt az összeget a szinjátszónapon használtuk fel. Éjszakai szállást és étkezést fizettünk belöle.

Ezúton is köszönetet mondunk a Budapesti Szlovén Egyesület nevében mindazoknak az adófizetö szlovén nemzetiségü magyar állampolároknak, magyaroknak, szervezeteknek, akik ezt az összeget számunkra befizették illetve felajánlották. A jövöben is számítunk rájuk, számlaszámunk: 11706016-20742353.

Budapest, 2000. november 29.

Pavlics Irén
elnök

Ugodne obrestne mere za devizne vloge!

Tudi porabski Slovenci lahko varčujete v Pomurski banki!

Obrestne mere so konkurenčne. Varnost naložbe je zagotovljena:

Varčujete lahko v tolarjih in tuji valuti!

Podrobnejše informacije dobite v vsaki od naših enot.

Pomursko banko boste spoznali po tem znaku:

pomurska banka

Želimo Vam srečen božič in uspešno leto 2001.

OD SLOVENIJE...

LETO 2000

V slabem letu dni so v Sloveniji zamenjali tri vlade, dva volilna sistema in spremenili en člen ustave. Ampak - glavne so bile volitve! V prvi polovici leta je na političnem obzorju za kratek čas zablistela združena SLS+SKD Slovenska ljudska stranka kot "zlahtna konzervativna stranka". Vse je kazalo, da se bo po združitvi SLS in SKD izoblikovala tudi trdna desnosredinska koalicija v obliki koalicije Slovenija, v katero je poleg omenjene združene stranke vstopila tudi SDS. Toda iluzije in upanja so se kmalu razblinili. Potem ko je ta koalicija dobila svojo, sicer prehodno vlado, je po sprejetju sprememb ustave in s tem uzakonitvi nekoliko spremenjenega proporcionalnega volilnega sistema razpadla. V njej sta ostali le SDS in novonastala vladna in takrat še zunajparlamentarna NSi. V drugi polovici leta oz. po uspešnem nastopu levosredinskih strank na volitvah pa je nastala velika koalicija štirih (LDS, ZLSD, SLS+SKD in DeSUS), ki je sklenila tudi koalicijski sporazum ter oblikovala vlado.

V iztekajočem se letu je bilo precej zahtev po popravkih plač zaposlenih v javnem sektorju - potem ko je vlada privolila v sicer postopno usklajevanje zdravniških plač s sodniškimi, so se dvignili še zaposleni v zdravstvenem in socialnem varstvu ter skrbstvu, šolniki in znanstveniki ter zaposleni v državnih organih in politiki.

Brez afer, večjih ali manjših, tudi letos ni šlo. Državnega sekretarja na gospodarskem ministrstvu so prijeli zaradi prejemanja podkupnin, na tem ministrstvu so našli tudi prisluškovalne naprave, za katere se je pri nadaljnji preiskavi izkazalo, da to sploh niso mogle biti. Eno od afer so zakuhali tudi pripadniki obveščevalno-varnostne službe obrambnega ministrstva. Novinarji so namreč odkrili njihovo domnevno vpletenost v t.i. operacijo Sava oz. sodelovanje z ameriško vojaško-obveščevalno službo. Aferi pa sta nastali tudi po kraji službenega avtomobila nekdanjega podpredsednika vlade Marjana Podobnika ter po nastopu igralca in humorista, sicer direktorja ljubljanskega mestnega gledališča, Borisa Kobala v Pomenkovanjih, ki jih je pripravil nekdanji poslanec ZLSD Ciril Ribičič v ljubljanskem lutkovnem gledališču in v konkretnem primeru gostil hrvaškega predsednika Stjepeta Mesiča.

Naše delo v leti 2000

Slovenska zveza je letos organizirala 18 večjih prireditelj, programov. Tau so bili: Slovenski bal, Slovenski kulturni praznik, Dan žena, premiera gledališče pa lutkovne skupine, gledališki večer v Monoštri, Srečanje Slovencev v Čepinci, 15. ju-

nov, doživetij, veselje, karanžnost pa uspeha kak pri tejm. Tau je trno dobro, ka so skupine zadobile dosta mladi deklin, pojbov. Ta mladina je zveksoma iz senički mlaščci skupin zrasla vö. Zatau je tak pomembno že v šaulaj napelavati, zado-

Senička folklorja je bila 15 lejt stara

bilej gorenjoseničke folklorne skupine, otvoritev slovenskoga radia, 10. jubilej ustanovitve Zveze, Srečanje porabski kulturni skupin ob dnevu manjšin, romanje v Brezje pa 6 otvoritev razstav. Na tej prireditelji je sodelovalo zvojn domanji skupin 12 iz Slovenije pa en duo z avstrijske Koroške.

Cilj slovenski programov je, naj se Slovenci srečamo, vküper dobimo pa zadobimo vse več lejši spominov. Gnesden kulturno življenje nosi v sebi tisto mauč, stera najbola leko družji eno narodnost. Vsakši narod materina rejč drži vküper. Najvejša vrejdnost porabski Slovencev je ranč kultura pa materna rejč. Zatau cenimo za veliko tiste lidi, steri se s tejm aktivno spravljajo. Letos je tü sedem odrasli skupin delalo, tau je 87 lidij, med njimi je 12 v dvej skupinaj, 1 pa v trej skupinaj. Oni se trüdjijo najbola zatau, naj se ohranijo doma-nje slovenske naute, cerkvenne pesmi, indašnji plesi, melodije za mlajše generacije. Kelko se trbej k tomi včiti, probati, kolkokrat trbej doma pistiti delo pa držino! Depa, gde leko človek zadobi več pa lejši spomi-

biti vse več mlajšov za delo v kulturni skupinaj. Porabski Slovenci smo leko ponosni na naše skupine, ka furt redno, pošteno pripravljani program majo. So na tejm, naj vse več, vse baugše obredijo svojo delo. Zatau najvejško vrejč majo mentorji skupin, steri s svojim

Porabski mlajši pa mamice v vrcti v Murski Soboti

znanjom, skrbnim delom motivirajo svoje lidi na uspešno delo. Tau so Marija Ritunger, Miki Roš, Marija Trifus, Laci Korpič, Elizabeta Kovač, Alojz Hanžek, Magda Bartakovič, Aranka Schwanz pa Feri Šulič. Sedem skupin je letos melo vsvküper 87 nastopov, 29 v Sloveniji (s toga 20 v

Naše delo

Prekmurji), 57 na Vogrskom (s toga 37 v Porabji), enoga v Avstriji. Senička folklorja z ansamblom Porabje 11, MePZ A. Pavla 13, sakalovska folklorja 12, ansambel Lacija Korpiča (od geseni sam Laci) z ženski kvartetom 17, varaške ženske 11, Števanovske ženske 13, gledališka skupina 10. Na mednarodni prireditelji sta gorstaupili: MePZ 28. leto na Tabori slovenski zborov v Šentvidi, med 219 pevskimi zbori, gorenjosenička folklorja pa 12. leto na folklornom festivali v Beltincaj. MePZ dosta včini s tejm, ka slovensko liturgijo spejva pri mešaj. Zbor ma za svojga kantora g. Cirila Kozarja iz Martinja, steri je sprvaja od Budimpešte do Gorenjoga

Lutkarji seničke šaule

na medobčinsko revijo v Sloveniji. Več skupin je dobilo pozvanje od slovenski samouprav, družtev (iz Budimpešte, Mosonmagyaróvara, Sombotela), gde se furt dobro počütijo vküper z rojaki.

Tri mlaščce skupine mamo, senički lutkarji so meli 9, folklorja 8 nastopov, števanovska plesna pa 4 nastope. Tak v folklorni kak v lutkovni skupini dela 15-15 mlajšov, zatau je hvala vrejdnostna šaula, vej pa vsvküper 44 slovenski mlajšov ma. Lutkovna skupina je s svojo igrov pozvana bila na republiško revijo, samo žau, nej so mogli titi. Mentorji mlaščci skupin so: Ildiko D. Trieber, Ibolya Neubauer, Marijana Takač.

Skupine pripravla, pomaga vsvküper 11 domanji mentorov pa dva iz Prekmurja. Za honorar domanji mentorov je na leto plačano bilau vsvküper 771.000 forintov. Na konci leta so do-

v leti 2000

bili denarno nagrado. Dva mentora iz Slovenije plačujemo s pomočjavu Sklada za amatersko kulturno delo v Sloveniji, pautne stroške pa Zveza. Skupinam za probo, nastope, za pautno ceringo, ka odijo na vaje, smo za prvo pau leto plačali 315.000 forintov.

V lanskoi šaulskoi leti je 5 vzgojiteljic odlo prejk včit male mlajše, s tejm so pomagale delo domanji vzgojiteljic. Od januara do junija smo za njino delo pa pautne stroške s pomočjavu Slovenije plačali 1.609.600 forintov. Državna samouprava je z avtonom pomogla nisternim vzgojiteljicam priditi od vrtca do vrtca. V letošnjom šaulskom leti pa od januara začnejo svojo delo. Poletni tabor za vrtce je letos organizirala Državna slovenska

Italiji pa 3 učenci. Za pautne ceringe pa za taboro smo plačali 416.000 forintov pa ške zavarovanje mlajšov. Pri taboraj telko prosimo od šaul, naj mlajše spravijo, vse drugo delo je našo. Slovenska glasbena šaula od gese-

Gledališka družina Nindrik-indrik je cejlo leto iskala Karčina

Naše delo v leti 2000

goga. Za peldo leko postavimo delo Društva porabski penzionistov. Na leto tri vekše programe organizirajo. Pejnaze za delo si sami spravljajo z natečaji, prošnjami. V domanjoj vesi pa znauvič začinjajo stare šege,

etnične manjšine v Budimpešti dobili 9.717.000 forintov (od toga za vödavanje novin Porabje 8.147.000 forintov), od Ministrstva za kulturno dediščino pa 980.000 forintov. Vse druge potrebne pejnaze nam da matična država Slovenija. Gnesden prireditve tü dosta koštajo. Povejmo Slovenski kulturni praznik 179.000 forintov, obletnica Zveze 185.000 forintov ali stroški šestvidskega tabora 344.700 forintov, romanje v Brezje 171.700 forintov. Pautni stroški nastopov so bili 988.000 forintov. Sreča, ka nas matična država tak pomaga, ka svojo delo normalno leko opravljamo. S tejm ne pravim, ka smo vse pa najbaugše napravili, trüdili smo se, depa vsakšo delo drugo, nauvo nalogo, delo da.

Tak brodim, ka smo na dobri pauti vse organizacije, stere delamo za svojo manjšino.

Delavcom Zveze je v najvejšo pomauč predsedstvo. Na leto smo meli štiri djilejše, gde smo se odlaučili za vse potrebne pa pomem-

kak perge čejsanje, lüpanje goščic, fašenek. Med njimi dosta lidi dela v kulturni skupinaj tü. Pa kak publika so oni najbola aktivni po vasaj.

23. juniuša se je naša več lejt stara želja spunila s tejm, ka se je oprvim zglaso slovenski radio, steroga vse več lidi poslušja.

Ljudske pevke iz Monoštra

samouprava. 29 mlajšov, starišov, vzgojiteljic je bilau na tri dni v vrtci v Murski Soboti. Zveza je vcuaj plačala 202.000 forintov, vse drugo pa Državna slovenska samouprava. V tau šaulskoi leti je v petij vrtcaj 97 mlajšov, steri se slovenski tü včijo.

V osnovni šaulaj se slovenski vči 115 mlajšov (G. Senik 44, Števanovci 35, Monošter 27, Sakalovci 9), na gimnaziji 10 pa na poklicnoj srejdnoj šauli tü 10. Šaulare smo pomagali s tejm, ka smo je pošilali v taboro v Slovenijo, v poletni šauli slovenskoga jezika so bili 3, v etnološkem tabori 12, v Trenti 5, v likovni koloniji v

ni mau znauvič dela na Gorenjom Seniki, 10 mlajšov se vči igrati. Honorar toga dela je košto do teigamau 151.000 forintov.

Od geseni knjižnica v Murski Soboti z bibliobusom pomaga mlajšom, odraslim, ka leko štejo slovenske knjige, gledajo videokasete. Novine Porabje po dva kednaj redno vöpridejo. Bralci za letošnji dar dobijo slovenski kalendar pa knjige Ferija Lainšča z naslovom Mislice. Knjige so v knjižnoj pa porabskoi slovenskoi rejči.

Veseli nas, ka dobro leko vküper delamo s samoupravami pa z društvi, se gdakoli leko obernemo eden na dru-

MePZ Avgust Pavel na vaškom dnevi na G. Seniki

S pejnazi smo najbola pomagali društva (Budimpešta, Sombotel, Monošter), zvojn nji ške nisterne šaule, manjšinske samouprave itd, vsevküper je tau bilau 1.691.000 forintov. Z natečaji (pályázat) smo od Javnoga sklada za narodne in

bne stvari. V imeni Zveze se s poštanjaum zahvalim za cejloletno delo predsedstva, mentorom, aktivistom pa vsejm, steri so kaj dobrogja včiniili za Slovence v Porabju.

Klara Fodor sekretarka

... DO MADŽARSKE

Leto 2000 v Porabju

Leto 2000 za porabske Slovence zaznamuje nedvomno otvortivost, stvarne ali obljubljenost, ter obletnice. 23. junija je končno začel oddajati porabski slovenski radio, pod imenom Radio Monošter. Ker razpisa za frekvenco ORTT (Svet Rtv) še zmeraj ni, oddaja radio zaenkrat 8 ur tedensko. Ob delavnikih in v soboto od 16. do 17 ure, ob nedeljah pa od 12. do 14. ure.

Jeseni nas je razveselila novica, da bo mejni prehod Verica-Čepinci odprt še v l. 2000. O tem sta se dogovorila predsednika Madžarske Viktor Orbán in takratni slovenski premier Andrej Bajuk. Čeprav odprtja tega prehoda letos ne bo, so se odgovorni za dejansko odpiranje prehoda (zunanje ministrstvo, carina, mejna policija itd.) 7. decembra srečali na sami mejni črti in se dogovorili o poteku priprav. O tem so v Monoštru podpisali tudi zapisnik. Na podlagi tega lahko upravičeno sklepamo, da bo omenjeni mejni prehod v l. 2001 res odprt.

27. oktobra je Zveza Slovencev na Madžarskem praznovala 10. obletnico svojega delovanja. Prva samostojna slovenska organizacija je na začetku 90. letih res orala ledino, danes ima močno podporo v Državni slovenski samoupravi ter raznih društvih, ki so jih od takrat ustanovili Slovenci v Porabju in drugje po Madžarskem. 14. oktobra je imelo 10. obletnico tudi Slovensko društvo v Budimpešti.

5. decembra so se v Szombathelyu na Visoki učiteljski soli spomnili 20. obletnice Katedre za slovenski jezik in književnost, na kateri je v tem obdobju diplomiralo 60 študentov.

Priznanje za manjšine

18. decembra praznujemo na Madžarskem dan manjšin, ob katerem se podeli najvišje državno manjšinsko priznanje, ki ga dobijo posamezniki ali skupnosti, pripadniki manjšin na Madžarskem ter zamejnj Madžari. Med letošnjimi dobitniki sta tudi Irena Barber in Irena Pavlič, bivši sekretarki Slovenske zveze. Predlog za odlikovanje je dala Državna slovenska samouprava.

GDA ZIMA STOJI NA MESTI

Takša zima se narejdi zgo-
di. Kak se je te, gda so tej
naši stari bili ške mladi, tej
gnešni mladi pa je ške ranč
nej bilou na svejti. Bila je
takša zima, ka je snejg tistim
veksim sejo do kolen, mlaj-
šom pa do nousa. Dapa, nik-
še nevoule je nej bilou v cej-
loj toj krajini, gde so meli
ranč takšo zimo kak se za
zimo šika. Za takšo zimo pa
se šika, ka prinese zadosta
snega, ka je ranč telko mr-
zla, ka ne pouka drevje in ka
lipou vōvidi. Buma, buma,
vodne je sijalo tisto bejlo,
zimsko sunce in vnoči je
mejsec sipavo srebro vse
kouli po zimskoj zemlji.
Ranč tou sunce, tou bejlo
zimsko sunce je davalo vsemi
tomi, ka je človek leko
vido, nekši straj. In tou mej-
secovo srebro tō. Dapa, tou
je nej biu tisti straj, tisti ze-
beči ali mrtveči. Tou je biu
vcejlak načišen straj. Tou je
biu takši topli straj. Tou je
biu straj pred sprtolejtno to-
ploučo. Zrankoma, gda je
sunce obsinolo cejlo kraji-
no, se je takša bejla nedužna
lepota napravila, ka se je
vsikši človek želo, aj tou
nigdar ne premine. Bojo se
je vsikši živi, da te snejg ta
odide, nede več tak lipou,
kak je zdaj lipou. Nede več
bejloga dneva in preminejo
srebrne noči tō.

Ranč tak so se čutili
lidge eno tri lejta nazaj od te
zime. Pred trejmi lejntami je
bilou takšo sprtolejtje, ka so

ga nej poumnilo najstarejši
lidge te lejepe krajine. Toplo,
dapa nej vrouče sprtolejtje
se je naredilo. Sunce se je
razlijavalo po šurkom lejsi

in po travnikaj punih žme-
tne zelene trave. Sunce se je
stavljalo na njivaj in vleklo
vō iz zemle dober pouv.
Takšo sprtolejtje je bilou, ka
so se fčele na korinaj nej mo-
gle do kraja napiti in so ftice
nej ladale spejvati poštuva-
nje velkomi Perūni za nje-
gvo dobrou. Lidi pa je
vzeu stra v svoje roke in ji je
držo vsikši den toga lejppoga
sprtolejtja. Držo ji je v straji,
naj takšo sprtolejtje ne pre-
mine, aj ostane za vsigdar
takšno, kak se je vōpokaza-
lo ranč na tou leto.

Eške nekaj lejt pred tem

pa se je naredila takša jesen,
ka so se drevje od vsega
vkūp sinjavale, za kukurco
so nej meli mesta, repo pa
tikvi so po sedemkrat
domov vozili,
grbanjov pa je
bilou za tri lejta
vkūper.

Najbole od vse-
ga so se lidge
bojali, ka jesen
ednoga ipa
premine.

In je bilo
takšo leto, ka
od njega neje
pisalo nej v ed-
ni knjigi. Dugo
in toplo leto, v
sterom je dež
ladil vnoči, za
dne je pa vse,
ka je leko, ras-
lo. Ja, lidge so
škeli, aj takšo
leto vōzdrži du-

že, ške duže od ednoga
cejloga leta.

Dapa, takšoga leta, takše je-
seni in takšoga sprtolejtja,
kak je bila tista zima, je ške
nej bilou. Sprtolejtje je lejpo
že samo po sebi, pa skur tak
je z letom in z jesenjo je tō
tak. Dapa, lejpa zima in tou
takša najlepša zima? In tou
zavolo dosta snega najlepša
zima? In tou zavolo zimsko-
ga mraza najlepša zima? Sto
bi si tou leko brodo?

Ka bi nej, brodili so si tou
lidge v tistoj krajini.

-Sto bi vedo, se je škrabo za
svojo debelo vūjo krčmar

Pali, če takša zima ostane
na veke pri nas.

-Ja, sto bi vedo, so si na glas
brodili mati, steri so v cerkvi
sir sejdeli v prvom redi, če
geste na tom svejti tak
krepko in vroučo sunce, ka
snejg ta rastopi? Brodim si,
ka ga nega in naj tak osta-
ne.

V cejloj krajini v vsej vesni-
caj so lidge den za dnevom
gledali v bejli pokrivač na
zemli, nad sterim se je svej-
tilo bejlo mrzlo sunce. Vnoči
so nouč za nočou gledali v
srebrne migetanje, ka ga je
na snejg pošijlo mejsec. Sne-
ga je nej bilou nej več in nej
menje. Že več kak tri tedne
je nej prišo na nebo nejeden
oblak nej in v potok se je nej
poškallila ni ena krapla sto-
plenoga snega. Tak je vse
vōvidlo, kak če bi se čas doj
stavo, kak če bi obviso nad
krajino, nad njigvimi, kuča-
mi, nad njigvimi glavami. Li-
dam je bilou tak lipou, ka so
se bojali, ka vse tou premi-
ne, cejla ta stavljena zima, ka
je nej šla nej nazaj in nej
naprej. Tak so se čutili, kak
če bi se njim tō nika nej
genolo, nej dnevi, nej tedni
in nej mejseci. Kak če bi nej
niške nej bio v toj zimi
starejši nej za eden den. In
so se bojali, gda se čas pa
zažene ta naprej, ta, kama
mora titi.

-Samo aj nam drv ne sfali.
Samo ka mo ške leko kūrri-
li, si je prvi bole na glas po-

gučo sam s seuv rouraš Cve-
to.

-Meni pa je že vse više pri-
šlo. Vsikši den, vsikšo nouč
je gnako. Je lipou, dapa, ni-
ka se ne zgodi, se je obrno
vkraj od srebrne nouči stari
Pepi in se potegno nut v po-
stelo.

-Rejsan bi leko malo veter
fudno ali pa bi ške neka
snega spadnolo, dapa, po
tistom je leko že palik ranč
tak, kak je zdaj, je boječe
kcu djala ške kusta Katica.
Dapa, zima je ške furt bila
takša gnako. Nej se je vōmi-
nila že mejsec pa pou. Poma-
lek se je po kakšom načiš-
nom vrejmeni začalo zejati
že psom, mačkam pa najbo-
le. Proti konci drugoga mej-
seca je ranč niške nej več
gledlo bejloga sunca nad bej-
lo krajinov in srebrne noči.
Tou njim je že gratalo kak
dober den. Nejsou več vpa-
met vzeli nikše tiste lepote,
sterou so se tak čūdivali ške
par tednov nazaj. Pomalek
njim je že vse više prišlo.
Pomalek ji je več nej bilou
straj, ka zima premine, po-
malek so začali moliti, aj že
ta premine, aj zača čes ta
tečti, aj se njim žitek gene ta,
kama se mora genoti.

Vej več niške ne pou-
mni, gda se je zrankoma po
nebi potegnlo takši tenki sivi
oblak. Ta se je potegnol in se
vlejo ranč po tistoj pouti,
po sterou ide sunce, tak, ka
se je sunca pou dneva spoj
nej vidlo. Dokeč, dokeč je
nej pregrizlo tisti oblak in
posvejtilo bole žuto kak pa
bejlo. V lidaj pa ka kak če bi
se nekaj genolo, kak če bi se
v nji nekaj začalo vrteti. In
neje zmetno uginiti, ka je
zima začala davati mesto
sprtolejtji. In sprtolejtje je
prišlo. Lidge so pozabili na
straj, naj zima ne premine,
nejsou pa pozabili na zimo.
Zato, ka je bila takša zima,
ka je snejg tistim vekšim
sego do kolen, mlajšim pa
do nousa. Takša zima se rejs-
san ne pozabi, ka o zimskoj
lepoti ranč ne gučimo.

Miki Roš

**SREČEN BOŽIČ IN
USPEŠNO NOVO LETO**

**FROHE WEIHNACHTEN
UND EIN
ERFOLGREICHES NEUES
JAHR**

**MERRY CHRISTMAS AND
A HAPPY NEW YEAR**

Tetice so mi pripovedale

Ljudska meteorologija

Zame nega lepšega, kak če mam priliko pripovedati z ljudami, od steri ranč ne mislimo, kelko modrosti (bölcesség) nosijo v sebi, v svoji spominaj. Gospa Cili-ka Lazar pa njena sestra Etelka sta sploy žmano pripovedale od takšega, ka pri nas dosta ljudi zna, dosta ljudi pa nej. Nakak bi mislo, ka gda je nej bilau računalnikov, radia, televizije, te so ljudje blaundni bili. Nej! Te so tu bili čedni ljudje, steri so si sami prorokovali, povejmo vrejmen. Kak je tau šlau? Tau sta mi pripovedale sestere.

Ludje so na edno leto naprej prorokovali, kakšo vrejmen bau drugo leto. Na Licijo, 13. decembra so velki luk na dvaue vrezali. Vsakši zna, kakši je luk. Gda ga na dvaue vrejšeš, ga leko raznok, na male „šalice“ pobe-reš. Te male šalice, (moglo ji je biti 12), so v ednom mernom kauti doj djali nared, tak ka je vsakša v leti eden mejsce znamenovala. V te male šalice so po tistom malo soli djali. Na drugi den so šalice nared poglednili pa v steroj šalici se je sau že od-topila, tisto je znamenovalo, ka tisti mejsce v leta baude moker. Povejmo, če se je v redi v štrti šalici sau odtopila, te de apriliš moker. V steroj šalici se je sau nej raztopila, tisti mejsce v leti süji bau.

Zvün toga so si eške nika drugo tu zamerkali naši ludje. Dvanajset dni od Licije do božiča tu kaže, kakša vrejmen baude cejlo leto, mejsce do mejsca. Vsakši den, ka je minau do božiča, je kazo, kakši baudejo mejscei drugo leto od januara do decembra.

Od Licije do nauvoga leta

Gospa Cili pa sestra sta prej tau vse v svojom življenji doživele, vidle od starišov. Na Licijo so prej tistega reda ženske nej smeje k lücki izaj

titi. Moški pa samo te, če so kolapoš meli na glavej. Ka če nej, so daubili po (h)rbti z brezovov meklauv, naj prej ne odnesejo sreče od hiše.

»Gnesden smo puno dobraut, tej lejpi svetki nam

so na leto samo dvakrat dobili. Krü je tu võvtalani bio. Kak se je božič pa nauvo leto preblizavalo, so se te „dobrote“ nadaljevale. Na sveti den so zazrankoma za zajtrik mlečen kafej küjali

prva na mlaki vodau zagra-bili. S tistov vodauv so nas pofriškali. Prej na nauvo leto oprvin od zvüna trbej vodau not prinesiti pa samo po tistem leko tavö vleješ kakšo vodau. Gda so nas pofri-

re. Skurok je tak vcuj prišlo.

Bal je bio, dekile so s pojba-mi splesavale. Ali so brez toga, ka bi podje napamet vzeli, vujšle domau ali so se pa z ednim pojbm dale spr-vajati domau. Največkrat nej s tistim, steri se je ed-nojednoj dekli najbole vi-do. Tisti je počasi do toga prišo. Zatok, ka so te podje ojdli za deklami, nej kak gnes, dekile za pojbmami.

Zgodilo se je, ka je našo mla-do dekle eden domau sprva-jo. Te drugi je pa strašno trpo za toga volo. Na teltja, ka je po drugoj pauti leto naprej k deklini hiši pa se je tam na pod (podstrešje) skrijo. Od tistec je nastrgavo doj, gda sta oviva prišla do-mau. Sledkar je ovado, ka če bi se prej tam spodkar kaj takšoga godilo, on bi nej mogo vöprestati, skočo bi doj pa bi vse vküp zmlato. Tak je zalübeni bio.

Nika takšega se je nej zgo-dilo, dekla v ram, pojep do-mau, on pa se je pomalek spravlo doj s poda. Samo ka so se mati prebüdili, kak se je dekla natüma v postelo potegnila. Kak je v sobi vse tüma gratalo, tak so čüli od zvüna, ka nakak se vanej nika koti pa je nikši somat. Materi je drugo nej trbelo, vacelejk gor na beli spaud-
jan gvant pa hajde tavö. Čü-jejo, ka s poda nika šomače. Pojep je te že na lesnici na polonji bio pa kak je mater zagledno, je stano. Mati na-
kla, on vrkaj. Mati etak pra-vijo: »Skrb se mej, ka vze-mam eden štekan pa ti noge zmejšam.« Tau je etak šlau eden cajt, gda so mati popi-stili, so šli not, on pa kak vijer, odleto domau.»

Zgodilo se je gnauk, ka je ta edna „tatica“ – stera je lepa, vesela dekla bila pa puno norije – nagnauk tri ali ešče več pojbov „vlekla“. Tau je znamenüvalo, ka vsakšoga pa ednoga nej. Depa kak pregovor pravi: Tačas odi vrč na stüdenec, ka se ne ste-

Svetki so tüj, nauvo leto na plečaj. Vsakšomi lepe misli pa srečo želejo tatice, stere so mi pripovedale.

I. Barber

Cecilija Lazar (prva z leve) na Dolenjom Seniki, gda so goškice lüpali

tak ta popinejo, ka skurok nika posebnoga ne čütimo. Nej je tak bilau tau gnauk-svejt. Na Miklaušovo,« se spominja Cilika, »si je deca male cipale vöspucala pa v okno djala. Oča so na tisti den klobase küpili pa so je

pa cvrtino pekli. Podne so fajnski obed meli. Na sveti den pa na nauvo leto je nišče nej z biciklinom ušo k meši, liki peški. Cejla držina. Po meši so moški nej šli v krčmau, liki zravan domau. »Na silvestrovo,« pravi sest-

škali, te so k tauj vodej malo svečano vcuj čöpnili, s tistov vodauv so male, drauv-ne vejke – s sterimi so ogenj vöžigali – pošprickali pa so te z njimi naložili. Tau je pa prej zatok bilau, ka na nauvo leto najoprvin se more posvečani dim na orau tavö kaditi.»

Mati pa lesnica

»Gnešnja mladina tak misli, ka smo mi, starejši gnauk-svejta ranč nej bili zalüble-ni. Pa buma smo bili. Leko, ka smo se nej na vsakšoj kiklej ešče vodne tu küšüva-li pa vsakšomi pokazali, ka se radi mamö...»

Zgodilo se je gnauk, ka je ta edna „tatica“ – stera je lepa, vesela dekla bila pa puno norije – nagnauk tri ali ešče več pojbov „vlekla“. Tau je znamenüvalo, ka vsakšoga pa ednoga nej. Depa kak pregovor pravi: Tačas odi vrč na stüdenec, ka se ne ste-

Mlada Cili (z leve) pa njena sestra Etelka (s prave) na zdavanji

raztalali, vsakši je v črejvle daubo mali falaček klobas pa krü. Tisto je bilau na svejti najbaukšo.« Klobase

ra Etelka, »oča so goslar bili pa so šli igrat. Gda so na nauvo leto rano domau prišli, so samo tak v ram šli, ka so

Na, pa smo preživelu tou leto 2000 tó, za stero so nisterni gučali, ka je slejgnje leto za vse žive lidi na tom svejti. Na, rejsan je, ka ji dosta več nega med nami, s sterimi smo začali tou okroglo leto. Dapa, mi pri tom nika ne moremo. Zato aj bou njim za spomin, nam pa za naprej.

Pomeni, kak naprej v tou leto 2001? Kak naprej v tou leto, če se pitamo, če nas je tou preminouče 2000 sploj kaj navčilo? Pravzaprav, če smo se mi od njega kaj navčili? Tou mora vsikši pitati samoga sebe. Tak mo ge tó pito samoga sebe, kaj sam se navčo in kak mo tou nüco v leti 2001. Te mo se pa zdaj spitavo in se leko spitavlete vi tó.

Pitam se: *Ka ti je najbolje od preminoučoga leta ostanolo v glavej?*

Najbole mi je ostanolo v glavej tou, ka buma ne vem, ka bi bilou takšoga, ka bi mi leko

ostanolo v glavej. Na, če malo brodim, bi leko pravo, ka se trno dobro spounnim, kak smo volili (választottunk), kak smo po štiri lejtaj že palik z našo volou doubili naše nouve pregnje. Na, vej so nej nouvi, dapa, naj njim bou. Poumnim pa tou tó, ka so me trno prejk ličili. Vej so pa zdaj pajdaši s tistimi, s šterimi so se v parlamenti najbole korili. Eške tou tó poumnim, ka je moja tašča Regina, trno čedna ženska, prajla, ka tej naši prejnji kradnejo. V cejlom leti sva od toga oba gnako brodila. Samo pri tom in nikaj drugo. Ja, pa nika drugo se več ne spounnim.

Pitam se: *Si napravo v leti 2000 kakšo poštenje vredno delo?*

Ka bi pa nej! Vej sam pa moji tašči Regini, trno čedni ženski, küpo nouvo meklou, ženi pa sam na osmi marec pomogo tanjere po stoli ta sklasti. Tou je pa dun nekšo poštenje!

Pitam se: *Si spoštivo starejše in biu dober do mlajšov?*

Vej sam pa že pravo, ka sam njoj meklou küpo! Spoštivo pa sam jo tak, ka gda se je škela z meuv zgučavati, sam ge vkraj odišo, najse ne bi vküp svadila. Vej je pa tou dun poštuvanje starejšoga, če se neškeš z njim koriti. Tak njemi srce duže zdravo ostane. Do mlajšov sam biu trno dober. Vidli so me bole narejtki, tak, ka sam z njimi nej mogo biti nej dober pa nej slab.

Pa se pitam tadale: *Kelkokrat si ta trošo pejzeze, ka bi je nej trbelo?*

Ja, ka pa ge vej? Ka je pa tou takšoga, če človik včasi tak malo pogledne nut v krčmou pa tak malo sede kaj vküper s padašami. Vej je pa tou nej takša nevola.

Pitam te ške gnouk: *Kelkokrat?*

Na ja, skur vsikši den.

Te pa te zdaj pitam: *Kelkokrat*

si pelo ženo v krčmou, naj si una tó malo vó vzeme?

Če si dobro zbrodim, te se mi tak vidi, ka sam jo gnouk rejsan škeu pitati, če de z meuv. Dapa, te sam ta pozabo, ka je prišo soused in sam te z njim šou v krčmou. Ali rejsan sam jo škeu pitati, dapa, te moj soused vsigdar takšo silo ma.

Zdaj pa mo sam sebe pito ške tou: *Kak se boš ravno v tom nouvom leti 2001?*

Ja, ka pa ge vej, kak mo se ravno. Vej, ka tak, kak do toga mau. Vej pa edno leto nika ne pomeni, ka bi se človek mogo kaj vó miniti. Vej pa človek ne more vó iz svoje kouže. Pa si tak brodim, ka se moja tašča Regina, trno čedna ženska, tó nikak ne obrné. Zaka bi se pa naj? Njoj je tak dobro, meni je tak kak je, tó dobro. Mogouče bi pa rejsan leko pito mojo ženo pa moje mlajše, če je njim z meuv dobro? Če človek sebe pita, je tou nej nika takšoga,

leko bi rejsan bilou dobro, če si z ženo in mojmimi mlajšimi dole sedem in se lipou pogučimo, kak tadale. Ka bi trbelo vóminiti, ka bi nam vsem vküper bilou ške boukše. Ka se pogučimo, steri se leko zavolo drugih tak malo vómini. Tak si brodim, ka de tou najboukše. Lipou se pogučimo in rejsan začamo tou leto bole vküper pa menja vsikši za sebe. Dapa, vü pam, ka nede tam sejdlá moja tašča Regina, trno čedna ženska, in ka me žena nede pitala, če sam gledlo za kakšo drugo žensko. Te si nemo vküper dole sejli. Ženi nej bi rad lažo, ka sam nej ni ene gledlo, po istini pa tó nemo gučo.

Ali, aj bou, kak bou, tü iz Sobote vam ta v Porabje želejm zdravja, lübezni, krepkoga žitka in vsikši den več materne rejči!

MIKI

Pa te zdaj dobro es pazi te!

Vsi dobro vejmo, ka na svejti dostafele narodov žive pa kelko narodov, telko kultur, šeg mamó. Pa smo tak z zgodovino tü. Tak sam mislila, ka je buma potrebnjo večkrat kakše informacije sprajti, novine šteti no pa radio poslušati, televizijo gledati (gombe kláčiti, kak že ge delam) pa te etak z različnimi informacijami okrepšani po svejti blauditi.

Te dni sam buma pri tri stvari pa bola čedna gratala. Depa vrag vej, leko ka že sama ne vej, če sam zdaj čednejša ali pa bola »naura«. Te pa začnem. Vi tü ne bojte bole čedni kak ge, vas tü vse naure naredim.

V radioni sam čüla, ka so čedni lüdej od toga gučali, kak si leko branimo, obranimo našo zdravje, kak se moremo držati, ka moremo gestí pa piti, pa te prej nam nika nede. Dugo dugo lejt že tome, ka so čednjaki vónajšli, ka prej je z žirom (z mastjo) nej zdravo küjati. Sviniki žir je prej nej zdrav, človek najoprvin dobi dosta kolesterina, po tistem pa srčni infarkt pa te največkrat krec-

naš. Pa te zdaj se primlite ali če stojite si sedite. Čüla sam v radioni, ka je buma tau nej tak. Oli je prej tü nej zdrav, sploj pa te nej, če ga večkrat gor ponücaš, tisto je pravi čemer, depa ovak tü nej. S svinski žirom je prej zdravo küjati, sploj pa če ga malo šparaš pa ne küješ žirovno. Na takšo so tej čedni gor prišli, ka so naši starci že davnik vedli. Z žiraum so küjali pa, ali za srmatovo volo ali zakoj drugoga volo, so buma nej tak samo ta lejvali žir. Če smo si mi deca na krü na kusto mazali žir, smo dobro po pračinaj dobili. Oli smo samo tikvinoga poznali pa s tistim smo si tü pomaleg djali. Ge sam ostanila takša indašnja. Meni po pravom samo tista (h)rana šmejka, ka sam go z žirom sküjala. Po tejm tome ma pa več nede mantrala dušna vest za tau, ka ge z žirom küjem pa te pred cajtom mrgem.

Pa komi naj te zdaj vörjemo po tejm toga? Ne vej. Če naprej vzmamó staro modrost, te tak leko odgovorimo na vse kaj takše, ka smo lüdej nej gnaki.

Ednoma tau šmejka, ka je drugoma na kvar. Mislim vse od toga shaja, s kakšega »materiala« so nas mejsili.

Drugo. Ranč v tauj radijskoj od daji sam poslušala edno drugo čednost. Guč je bio od alkohola, najbolje od vina. Nej je tak dosta cajta tome, ka sam poslušala radio pa je eden doktor tak pravo, ka tisti človek, steri vsakši den nika spije, če samo edno málo kupico vina, je že alkoholik. Šlus pas, osodjeni je. Baug moj, te mi je pa na pamet prišlo, ka tej gospodarge, tau lüstvo, stero vino pauva, buma se vendar nigdar ne zveličajo. Etakši grej delati! Vino redti, pa gor na tau drugomi odavati, najbaude z njega alkoholik. Prva liki bi zdaj mislili, ka ge koga ratam na piti, mo vam pripovedala, ka sam pá v radioni čüla. Tak sam čüla, ka buma je vino, sploj pa črno vino, nej na kvar čleki, eške beteznomi tü nej. Naaupak. Vsakši den edno-dvej posance črnoga vina spiti znamenuje, ka je menški riziko za infarkt. Za dosta drugoga volo je črno vino

tü na zdravje. Nej prej mere pa nej tistomi, steri za kakše druge vzroke volo ne more, ne smeji piti vino. Etak se obrača svejt pa te človek ja ne vej, kome de vörvo. Ge tak mislim, ka leko vörvamo tistomi, ka je inda svejta bilau. Vино so že buma pred dosta gezero lejtí poznali pa pili lüdej pa je lüstvo nej vóvesnilo. Edno je gvüšno. Samo pravo, dobro vino nam je leko na hasek. Vsa kše »pomije« nej.

Pa ja ne enjam s tejm radionom. Pá sam ga poslušala, pá sam nika takšoga čüla, ka je našim vüjam nika naaupek. Sploj špajnsó bilau, ka gnesden pri nas etakšoga reda, gda se svetki približavajo, v novinaj, v televiziji, radioni, nas na tau opozarjajo, ka vse leko küpimo za dar, ponüjejo nam vsefale. Človek se ne more rejšiti od reklam, od takše pa etakše cejdale. Šefta cejli svejt. Pošta je na priliko že bola bauta kak pošta. Odavajo tam kavo ranč tak kak kakše paučline. Mi lüdej pa dostakrat samo domau nosimo »blago«, ka je največkrat eden

velki klump.

Pa te sam čüla v radioni, ka prej v nistarni sploj bogati rosogaj etakšoga reda velko reklamo delajo zatok, naj lüstvo ne küpüje. Tau tak tumačijo, ka etakšoga reda se na svejti telko »smetje« vküp pobare, ka s tejm smetjem že kaj ne more svejt. Je buma tak, pa nej samo tam, gde so sploj bogati. Samo si zmislimo, ka dela deca etakšoga ipa s špilov. Malo go majo, go raznok poberejo pa te ličijo na smetje. Mi odrasli smo tü nej ovak. Kelko »ronj« smo že vküp znosili pa kelko višejnjoga klumpa, ka po cajti vse na smetje pride.

Po mojem je dobra paut ta srednja. Človek naj prej si samo prave potrebščine poküpüje, zej ali spije. Samo gde smo že mi od toga? Pa smo te mi ranč nej bogati. Bar sam takšo že tü čüla v radioni, ka prej eden bogati si menje dopüsti, kak eden takši, kak smo mi. Mi smo se eške nej »naveličali«.

I. Barber

Molitvene knjige v fičeki

Bilou je konec šesdesetih lejt. Mlajši se toga ne spoumnijo. Svejt je obnoro glas, ka so Amerikanci stoupili na Mejsce, v Angliji so doubili barvno televizijo, v Budimpešti pa je za glavnim stolom sedo Janoš Kadar. Slovenija je eške bila pod Jugoslavijo, za Slovence pa za vse Jugoslovane na drugoj strani matične države so se brigale komisije za narodnosti pri Republiški konferenci Socialistične zveze. Zveze Slovencev na Madžarskem še nej bilou, zatou ka sta Marjana pa Jouži bila maliva pa sta odila v šoulo. Bila je edino Demokratična zveza Južnih Slovanov na Madžarskem, gde so bili člani tak Slovenci kak Hrvati pa Srbi.

Čiglij je od tistoga že več kot trideset lejt, je ena stvar ostala gnaka. Lidge v Porabji so gnes den glij tak dobri pa delovni, kak so bili včasih. Nega malo lidi na slovenskoj pa na madžarskoj strani granice, ka pomnijo, kakšni so bili začetki sodelovanja med Porabci pa drugimi Slovenci iz Slovenije. Stopaji so bili mali, največkrat pa so se začali za kakšnim stolom na Gorenjom Seniki, gda so se seli vküper lidge z obej strani meje, pa kakšno pravli.

Tak so se enoga dneva, gda je bilo sunce visiko na nebi, na seniški občini doubili predsednik komisije za narodnosti pri republiški konferenci socialistične zveze

Slovenije, gospoud Hartman, gospud Eöry, šteroga gnes poznate kak predsednika slovensih gasilcov, pa gospoud Hajoš, steri je biu te sledi veleposlanik na Madžarskom. Te pa so tak sedeli na občini (tanácson) pa premišlavali vküper s seniški občinari, kak bi lejko pomagali porabskim Slovincem. Samo idnouk pa so se spoumnili, ka Porabci nemajo zadosta molitveni knjig v slovenščini. Pa so se še malo pogučali, kakšnoga spili, zejli na znanje, ka so si zgučali, pa si segnoli v roke. Slovenska delegacija se je spakivala v avto, gospoud Hartman pa je te na poti domou premišlavo, kak bi zdaj te leko spravili molitvene knjige za Gornji Senik, te pa

naglas pravo. "Eöry, znaš ka, ti zdaj tou zriktaj!" Gospoud Eöry pa Hajoš sta se te malo začala sekérati. Najprlej zatou, kak zdaj dobiti molitvene knjige v Sloveniji, štera je te eške tudi bila socialistična republika. Drugič pa zatou, ka so madžarski cariniki nej pustili prejk nikoga, šteri je pelo knjige. Pa so brodili pa brodili pa zbrodili.

Telefon je najprlej zvoniu pri soboškom župniku. "Čüjte gospod župnik, Porabci nücajo slovenske molitvene knjige. Lipou bi prosili, če bi vi lejko te knjige kak spravili," se je čülo v farofi skouz telefon. Župnik je najprle poslušou, te pa pra-

vo: "Dobro. Zriktamo. Püšpek do pomagali."

Pomago je tudi novinar časopisa Vestnika, gospoud Šabjan. Gda so knjige prišle v Soboto, sta jih z gospoudom Eöryjem naklala v mali avto Zastava 750 ali kak so avtoji eške pravli - v fičeki. Jekleni kunj je pomali požero kilometre pod sebov pa plejzo prejk gorikih bregov. Eöry pa Šabjan sta se cejlo pout čednila, kak zdaj prpelati knjige mimo carinikov (vámos). Sunce je bole svetlo posijalo, da sta prišla na Hodoš. Gospoud Eöry je pozno carinika.

"Kama ideta?" so pitali na slovenskoj granici.

"Ja, kama? Molitvene knjige pelava v Porabje," sta pravla Šabjan pa Eöry.

"Pa knjige se ne smej pelati," je debelo pogledno carinik.

"Pa tou so nej knjige, tou so molitveniki," sta še idnouk pravla našiva popotnika.

"No, dobro, naj vama bou, ges vaj pistim. Vej vaj tak madžarski cariniki nazaj pošlejo," je zmuvo slovenski carinik.

Fiček se je pripelo do madžarske granice.

"Kama idete?" so pa pitali madžarski cariniki.

"Ja, kama? V Porabje," sta pravla fičekoviva šofera.

"Ka pa tou skrivlete na sedeži," je pa pito carinik. Vojaki, ka so stali na granici, pa so gledali, ka je zdaj tou za eniva, ka se tak na glas pogučavata s carinikom, šteri je biu tak močen, ka bi lejko oba naidnouk z eno roko okoli vüj zmlato.

"Pelava darilo za seniško faro. Molitvene knjige," je biu odgovor.

"Zatou mora biti dovoljenje. Ne smejte pelati, če nimate paperov," je biu trmasti carinik.

Pa sta njemi gospoud Eöry pa gospoud Šabjan razložila na dugo pa na šurko, ka je vse zgučano pa ka tou pomni, pa tak dale...Pa sta

Ostani

Kak gda sprtolejtni yöter rauže na mezevaj s svojni prstom mekne, tak me bauža, aupa, gda se teknem tvoje méke, mlejšno bejle kauže.

Kak gda v gaušči spejva fiček drauvni, v pesmi kratko mladost žalüje, tak je, gda smedjati se te čüjem - nin se nika mi vužge vu sri.

Žejam brez tebé kak zemla brez vodé, kak falajček krüja v lampaj si mi ti. Nemam méra na tom svejti brez tebé.

Nedi eške gnes - tak kmične so noči - bar ške edno rejč mi pravi. Dobro vejš, ka namé ta zmetna tjuča tak boli.

Dušan Mukič

gučala pa gučala. Te se jiva pa je navolo madžarski carinik poslušati pa pravo: "No, ita že!"

Molitveniki so veselo skakali po fičeki, gda se je avto vlejko prejk lüknjastoga madžarskoga asfalta, proti steromi je makadam vövido kak avtocesta. Vsakše telko časa so fičeki stavili sodačke, poglednoli, što se zdaj tou pela v tom malom avtoji, opravili kontorolo, pa pustili gospoda iz Slovenije naprej.

Fiček je prišo na Gorenji Senik. Gospod župnik Janoš Kühar so začali djokati, gda

so vidili pa v roke prijeli molivenike. Samo tou so nej bile skuze žalosti. Bile so skuze veselja, štere so te vkuper vtopili v Cifrovj gostilni.

Lejta so minevala, obiskov pa knjig iz Slovenije je bilo vse več. Enoga dne pa je v Soboto prišla vejst, ka so gospod Kühar mrli. Zaspali so glij s tistim molitvenikom v rokaj, ka sta ga gospoda Šabjan pa Eöry pripelala iz Slovenije tisto leto, gda so Amerikanci prvič stopili na Luno.

Dejan Fujs

Iz künje naši babic

Figice s salakalijom

25 dkg mele, 20 dkg margarine, 1 šalice mleka, 4 jajca, 12-15 žlic žirá, zribano lupinje od limone, 1 žila soli, 2 dkg salakali.

Jajca in otopljeni žir dobro zgraužamo. Edno šalico mleka, edno šalico cukra, zribano lupinje od limone in 2 dkg v malo mlejki otopljeni salakali vküpzmejšamo. Telko mele cüdejemo, kelko gorvzemo. Cejlo nauč njamo počivati. Zrankma na prst tenko razvalemamo. Vözbodamo različne figurice in spečemo. Te figice so inda na krispan obešavali.

**ŽELIMO
VAM
BLAJŽENE
BOŽIČNE
SVETKE!**

**„Spisavanje v
Betlesemi”**

Najoprvm na svejti so vkupspisali lüstvo, grünt in pauv v Kini, leta 2238 pred Kristošovim rojstvom (K.r.). Pred K.r. je bilo ljudsko štetje v Egipti, Indiji, v grški varašaj zato, ka bi znali, kelko lidi leko porce plača, kelko moškov leko nutzovejo za sodake, kelko lidi leko nücajo pri zidanji državni ramov. V Rimi so lüstvo vkupšteli, ka so steli znati, kelko moškov leko nücajo za sodake, kelko lidi de porce plačüvalo.

V Svetom pismi sta Jezoš pa Marija tö zatok üšla v Betlehem, ka sta od tistec bila doma, pa so lüstvo vkupšteli. V evangeliumi po Lukači (2, 4) etak leko štemo:

„Prigaudilo se je pa vu dnevi oni, zišla je zapoved od Augustus casara, da bi se spisao ves Svejt.

Eto spisavanje je prvle včinjeno bilau, liki je Sirie poglavar bio Cirenius.

I šli so vsi, da bi se zapisali, vsaki vu lastivno mesto.

Gori je pa šao i Jožef od Galilee z mesta Nazareta v

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

NÉPSZÁMLÁLÁS

Judeo, vu mesto Davidovo, štero se zové Betlehem, ar je i on bio z hiže i žlate Davidove.

Ka bi se zapisao z Máriov sebi zaročenov ženov, štera je noseča bila.”

Na Madžarskom je najoprvm zapovödo, aj lüstvo vkupspisejo Jožef II. Po 1867 so ustanovili Centralni statistični urad (KSH), šteri je oprvm vkupspiso lidi leta 1870. Od tistoga mau vsikši 10 lejt vkuppišejo lüstvo in rame na Madžarskom.

K leti, 2001-oga v ednom kedni (od 1. do 21. februara) pä vkupspisejo vsikšoga, šteri de se tistoga ipa na Madžarskom zdržavo. Po cejloj Madžarski vsikši, šteri de spitavo, de emo s seuv papir v našoj domanjoj slovenskoj rejči. **PROSITE SLOVENSKA PITANJA!**

Terme • 3000

V zdravilišču Moravske Toplice so z otvoritvijo novega termalnega vodno-rekreativnega centra **TERME 3000** svoje vodne površine praktično podvojile. Kopalcem je tako od meseca julija 2000 dalje na

voljo 5.000 m² vodnih površin v 20 pokritih bazenih in bazenih na prostem. Seveda pri tem ne gre zgolj za povečanje vodnih površin, temveč tudi za nove vodne programe in atrakcije: brzice, hidrozračne ležalnice,

gejzire, slapove, podvodne masaže, plavalne steze, protitočno plavanje, vodne tokove, žvrkljajoče kopeli, skalalni bazen za skoke v vodo z enega ali treh metrov in otroške bazene... Največja atrakcija

pa je stolp, visok 25 metrov s toboganoma dolžine 140 in 170 metrov s vizualnimi efekti. V novem kompleksu so na voljo tudi turška in finska savna, solarij, masaže in igralnica za otroke. Za dobro počutje je poskrbljeno v restavraciji, pivnici in samopostrežni restavraciji. Posebnost vodnorekreativnega centra **TERME 3000** so tudi prostrane travnate površine v okolici bazenov z obilico naravne sence in atraktivno otroško igrišče v neposredni bližini bazenov.

Nove **TERME 3000** so zgrajene tako, da nudijo dovolj vodnih površin in atrakcij tudi v primeru slabših vremenskih razmer. To velja predvsem v zimskem času, saj se od vseh bazenov, ki so kopalcem na voljo zapi-
rajo le trije. V novem termalnem kopalšču **TERME 3000** doživite poletje

*Srečno
2001*

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.